

17 decembrie 2020

Anita Barton, în dialog cu Elena Moșuc

În timp ce voi răspunde la întrebările frumoase și interesante ale acestui interviu, ascult muzica Maestrului Jolt Kerestely pe care am avut onoarea să-l cunosc datorită marelui nostru artist Paul Surugiu-Fuego (un cântăreț de clasă, sensibil, cu o voce frumoasă și caldă, extrem de expresiv și de o profesionalitate rar întâlnită), cu ocazia înregistrărilor audio-video ale unei piese extraordinare compusă de marele Maestru Joly al muzicii ușoare românești și pe care am cântat-o în duet cu Paul. Piesele domniei sale sunt în parte melancolice și mi-au amintit de începuturile mele. Piesa „noastră“ va fi lansată în curând și, datorită armoniilor interesante și elaborate, cu siguranță va fi un succes. Maestrul Kerestely este de o importanță definitorie în muzica

românească, îl admir de mic copil! Cine ar fi gândit cu ani în urmă, când mijeau primele gânduri de a deveni cântăreață, că, într-o zi, îi voi cânta muzica... chiar dacă nu aparține genului muzical cu care m-am făcut cunoscută în întreaga lume. Dar, cum eu sunt mereu deschisă pentru nou și pentru alte genuri muzicale, lucru demonstrat în concertul meu personal „Resonance“, m-am bucurat enorm pentru această colaborare care mă onorează!

Dragă Elena, în viața fiecărui artist, există acel moment, acea tresărire sau licărire care echivalează cu conștientizarea alegerii (sau, poate, a acceptării – depinde de crez!) destinului profesional. Când ai simțit că se aprinde în sufletul tău dorința de a urma această profesie?

Dintotdeauna mi-am dorit să cânt, ceea ce am făcut de mică la biserică (unde am învățat multă muzică!) cu bunicii mei dragi care m-au crescut, în școală, în Liceul Pedagogic pe care l-am absolvit datorită lor care doreau să am „o pâine în mână“, apoi la cursurile Școlii Populare de Artă având ca profesoară mai întâi pe marea soprană Mioara Cortez apoi pe mezzosoprana Silvia Tomovici. Am continuat studiul și în particular cu basul George Popa și

cu o altă mare soprană a Iași-ului, Gina Tăbăcaru. În Conservator am avut ca profesoară pe Adriana Severin, soprană excelentă pe care am urmărit-o în multe reprezentații la minunata Operă ieșeană. Deci, să zicem că la 16 ani a început să se aprindă această dorință într-o zi de a cânta, deși pe atunci nu se întrevedea nicio posibilitate de a profesa .

Ai intrat într-un univers sublim, dar foarte laborios. Paradoxul între miracolul cântului și tehnicile studiului, prin care se desăvârșește magia unei voci. Cât de greu este să pătrunzi în toate aceste taine?

Am fost binecuvântată de Dumnezeu primind acest talant – vocea – și talentul de a cânta. Degeaba ai voce, dacă lipsește talentul. Și invers. Este un har de care nu mulți se bucură. Dar, în general cei care l-au primit, au știut să îl fructifice și eu fac parte din această grupă iubită de

Dumnezeu. Meseria mea este și hobby-ul meu. **SUNT FERICITĂ!** Da, am intrat în cel mai frumos Univers care poate exista, dar care cere multe sacrificii, pe care eu nu le-am pus de fapt în categoria sacrificiilor. De la început, chiar și în acele momente când studiam doar pentru mine, am fost conștientă că, dacă doresc să ajung acolo unde fiecare cântăreț dorește, trebuie să investesc timp și studiu intensiv. Și eu asta am făcut. Marele nostru George Enescu spunea: talentul este 1%, munca 99%, și așa este. Iar ceea ce publicul vede din fața scenei e doar partea frumoasă, rezultatul unei munci cu multă sudoare din partea mai ales a celor care respectă ceea ce fac și doresc să ajungă la un anumit nivel calitativ, așa cum este în cazul meu. Niciodată nu mi-a plăcut să umblu cu jumătăți de măsură! A trebuit să fac totul perfect chiar din momentul vocalizelor în care, din 1996 de când studiez cu Maestra mea de canto, o importantă soprană italiană din Milano, Mildela D'Amico (colegă cu Renata Scotto la aceeași renumită Maestră Mercedes Llopard). Nu mă lăsa niciodată să trec la următoarea vocaliză dacă precedenta nu era perfectă. De aceea, este dificil să pătrunzi într-o anumită ligă de cântăreți recunoscuți la nivel mondial. Iar acesta este rezultatul educației mele din școală, mai ales din Liceul Pedagogic unde am și avut o

profesoară de muzică destul de severă, Doamna Florica Bart. O iubesc și îi mulțumesc pentru faptul că mi-a pus bazele solfegiului fără de care nu aș fi putut să învăț partiturile dificile încredințate mie pe parcursul meu muzical.

Am fost întotdeauna fascinată de rigoarea cântăreților lirici, pentru păstrarea vocii. Este, oare, această rigoare, un sacrificiu sau o împlinire?

Bună întrebare. Cu cât ești mai riguros în studiu, așa cum am fost eu, cu atât rezultatul este mai rafinat. În primul rând prin tehnica vocală și, în special tehnica respirației, solistul își pune bazele unei pregătiri care îi asigură interpretarea ideală. Când ai tehnica perfectă sau aproape perfectă, ești capabil să rezolvi cele mai dificile partituri care sunt foarte interesante. Apoi, rezolvând tehnic partitura respectivă, poți asigura o interpretare așa cum a gândit-o geniul creator care a creat-o. Dacă rezolvi interpretarea adecvată, optimă, poți transmite emoțiile respective, care reprezintă de fapt scopul ultim al unei opere. Cu cât interpretezi cât mai aproape de adevăr o partitură, cu atât emoțiile ajung la sufletul și inima celor care te ascultă și te privesc. Deci, nu numai vocal, dar mai ales azi vizual trebuie să fii ceea ce trebuie. Deci, scopul nu este să ai tehnica perfectă, ci printr-o tehnică perfectă să interpretezi optimal un rol cu care să cucerești publicul din toate punctele de vedere. În momentul în care ÎȚI PLACE ceea ce faci, nu se poate vorbi de sacrificiu. E o menire de care trebuie să fii responsabil și să îți asumi orice.

Ai avut mentori?

DA. Maestra mea de canto Mildela D'Amico care m-a ajutat să aprofundez lumea belcanto-ului adevărat, italian printr-o tehnică vocală autentică cu care pot interpreta toate rolurile dorite. Și aici nu vorbesc doar de rolurile perfecte pentru mine compuse de cei mai mari reprezentanți ai belcanto-ului Rossini, Bellini ori Donizetti, ci și de Giuseppe Verdi care a continuat, elaborat, dezvoltat și modernizat această lume în care vocea este pe primul plan înaintea orchestrei, fiind mult mai pasional și sanguin din punct de vedere interpretativ și pe care nu îl poți interpreta decât cu o tehnică care să îți permită să rezolvi acrobațiile vocale scrise de el în majoritatea operelor sale, mai ales de început, și grele pentru toate vocile. Am interpretat multe roluri de Verdi, dar cel mai greu mi s-a părut rolul mamut al Giseldei din opera Lombarzii, rol debutat anul trecut datorită regizorului Csaba Némédi care de mult visa să mă aibă în cast și datorită bunăvoinței Operei Maghiare din Cluj, Operă care în România a prezentat opere necunoscute în România. Tehnica vocală este una bună și cu ea se pot rezolva toate rolurile cu diferiți compozitori din orice epocă. Eu cânt cu aceeași tehnică vocală și belcantiștii, dar și cei de după: Puccini, Strauss, modernii etc. Diferă doar stilul de interpretare.

Apoi, meseria se mai învață lucrând cu corepetitori foarte buni, așa cum am avut eu în adevăratul meu Conservator, Opera din Zürich, apoi cu dirijori importanți cu multă experiență și de renume mondial, precum și cu regizori

faimoși care m-au ajutat să exprim printr-o ținută optimă și naturală în scenă personajele mele de succes.

Bineînțeles că meseria „se fură“ ascultând marii cântăreți. Și eu am ascultat tot ce există de calitate în discografia internațională, bineînțeles începând cu sopranele care m-au interesat și merită toată atenția (Callas, Sills, Caballé, Zeani, Gruberova etc), dar și soliști de altă voce, mezzosoprane, tenori, baritoni.

Și a sosit un moment când ți-ai format un repertoriu... Și această etapă îmi dă dimensiunea abnegației tale pentru această profesie. Un exemplu?! Ai ales și Beethoven!

Da, în momentul debutului meu pe scenă, a trebuit să am o pregătire vocală din punct de vedere tehnic perfectă sau aproape perfectă, pentru că am debutat cu unul dintre cele mai dificile și importante roluri: Regina Noptii din opera Flautul fermecat de Mozart. Dar, pentru acest lucru am studiat vocea 10 ani pe muchie, din 1980 până în 1990. Interpretările mozartiene presupun o anumită rigurozitate și exactitate a stilului, dacă vorbim în comparație cu stilul belcantesc care oferă mai multă libertate din toate punctele de vedere. Prima Regina am cântat-o la Iași în limba română, sub bagheta marelui dirijor român, Corneliu Calistru, director în acea perioadă la Opera ieșeană. A reluat Flautul special pentru mine și am făcut apoi și alte opere precum Rigoletto, Traviata și multe concerte. Următoarea Regina am cântat-o la München în limba germană în octombrie 1990, după obținerea primului premiu la Concursul internațional de canto. Rolul Reginei Noptii l-am interpretat în foarte multe producții pe tot mapamondul în 250 de reprezentații. La început mi s-au oferit ore de pronunție germană, întrucât nu știam limba. Germana am început să o studiez singură în drumurile mele cu trenul din România spre Germania. Apoi când am început contractul la Zürich în 1991, mi-a venit mai ușor să continui studiul acestei limbi dificile, dar frumoase și logice. Fiind în partea germană a Elveției, am studiat tot singură, dar mai ușor, apoi din 1993 și în cadrul noii mele familii. Pe Christoph, soțul meu l-am cunoscut pe scena Operei din Zürich unde el de mic copil cânta. Ne-am cunoscut în opera Elektra de Strauss. Și de atunci suntem permanent împreună. Am sărbătorit anul acesta 27 de ani împreună și 22 de căsătorie. El este avocat, dar iubește muzica fără de care nu poate trăi, cântă la pian, îmi cunoaște vocea cel mai bine realizându-și și visul de o viață debutând ca dirijor în concertul nostru RESONANCE în 2018 la Festivalul Internațional de muzică de la Piatra-Neamț. Apoi am mai realizat concerte la Ateneul Român și la Belgrad. După Regina Noptii a lui Mozart, a început perioada de studiu foarte intensă a noilor roluri: Mozart – Donna Anna (Don Giovanni) și Konstanze (Răpirea din Serai), Gilda, Violetta, Lucia di Lammermoor (debutate la Iași, apoi la Zürich și restul lumii), Zerbinetta din „Ariadne auf Naxos” de Strauss. Am mărit repertoriul și cu Puccini Musetta și Mimi din Boema, Liu din Turandot – de Puccini, Donizetti – după Lucia, au venit Linda di Chamounix, Maria Stuarda, Anna Bolena, Rossini – Semiramide, Bellini – Puritanii și Norma, au

venit alte roluri verdiene: Medora din Corsarul, Desdemona din Otello, Leonora din Trubadurul și Giselda din Lombarzii, Lakmé din opera Lakmé. Am cântat diverse concerte din diferiți compozitori clasici și moderni și, da, și Beethoven, dar puțin.

Ce înseamnă să te confrunți cu mai multe viziuni regizorale ale aceleiași opere?

În momentul în care interpretezi un rol în mai multe producții cu diverși regizori, dirijori și colegi, rolul se îmbogățește din toate punctele de vedere, câștigă noi dimensiuni, crește nu numai de la un spectacol la altul, ci și de la producție la producție. Descoperi noi valențe, îți vin idei noi nu numai scenic, dar și muzical, dând foarte multă importanță unor sunete care într-o primă fază nu erau așa de importante. Totul devine o muncă de filigran, mai ales în belcanto în care

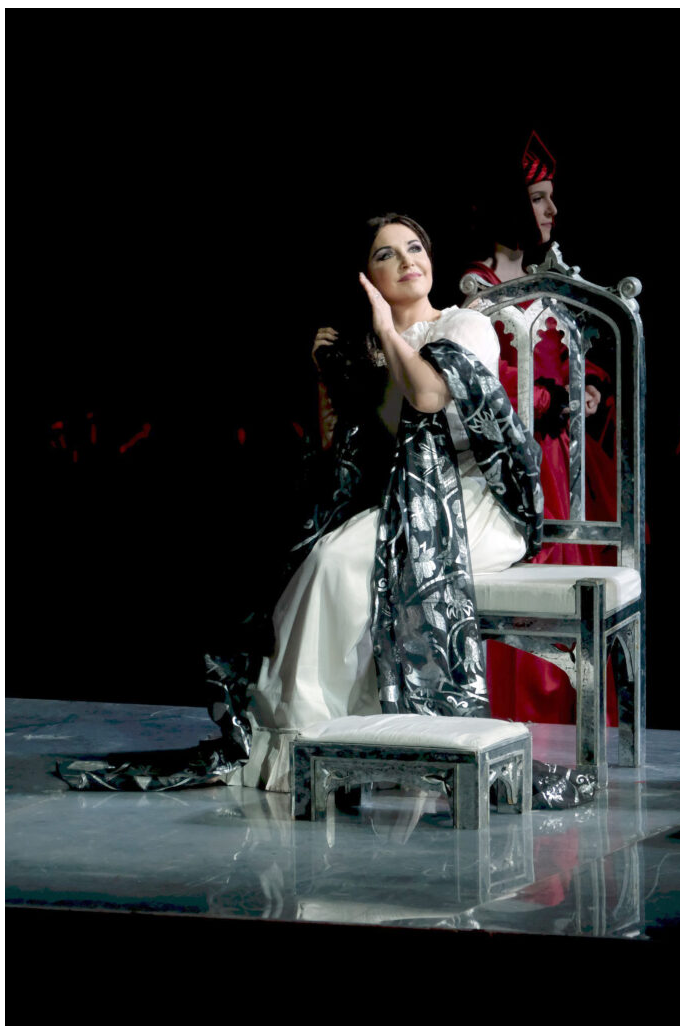
experiența are foarte multe de spus. Cele mai interpretate roluri ale mele, după Regina Noptii sunt Gilda, Violetta și Lucia, în număr de cca 150 de spectacole fiecare.

Ai cântat pe marile scene ale lumii, de la Scala din Milano, la MET, de la Arena din Verona la Viena, Paris, Tokyo, Seoul etc. Este un subiect care îmi stârnește mai multe întrebări. Care este sentimentul unei românce care stă în fața unui public internațional? Ce simți când pășești la Scala – o realizare, o confruntare, o redută de cucerit? Câtă emoție naște un teatru important în panorama liricii internaționale pe unde a trecut Maria Callas, Virginia Zeani, Thebaldi? Ce înseamnă succesul pe o asemenea scenă, poate fi un pașaport spre glorie? Când ajungi la hotel, după spectacol, ce sentimente ai?

Doresc să mă refer mai întâi la prima mea apariție internațională, este vorba de concursul de la München. Toate etapele au fost cu public în sala Radio Bayerischer Rundfunk și au fost, bineînțeles, înregistrate. Sigur, eram total singură, fără cineva care să mă încurajeze, doar cu Dumnezeu care MEREU a fost cu mine peste tot și care ÎNTOTDEAUNA mi-a dat putere. Primul gând a fost: aici nu mă cunoaște nimeni, voi cânta așa cum știu și cum pot eu. Și m-am hotărât să nu am emoții. M-am concentrat bine din punct de vedere

tehnic și stilistic; am avut mare succes la publicul care m-a încurajat prin aplauze călduroase, trecând astfel peste toate etapele. Emoții am avut când m-am văzut în finală și cântam cu renumita orchestră a Filarmonicii din München, sub bagheta marelui dirijor Sir Colin Davis, într-o sală pe care doar de la TV o știam: Herkulesaal der Residenz. Da, atunci am avut emoții pentru că m-am văzut într-un „adevărat concert” transmis în direct la TV în toată Europa. Am avut cel mai mare succes la public, dat fiind că am interpretat și două arii foarte iubite: a doua arie a Reginei nopții din opera Flautul fermecat de W.A.Mozart, cea cu mai multe Fa-uri în supraacut și prima arie a Violettei din opera La Traviata de G.Verdi. Imediat după concert am aflat de obținerea premiului I, dar și faptul că juriul a decis de la prima mea apariție în concurs că voi lua premiul câștigător, apreciind foarte mult calitatea vocii, tehnica vocală solidă, interpretările rafinate studiate în amănunt. Trebuie să confesez: acest lucru a fost rezultatul a 10 ani de studiu făcut cu greu (mai mereu nu aveam bani, nu aveam de mâncare; m-a ajutat foarte mult mersul la biserică; cântam la două biserici în fiecare duminică, printre care la Mitropolia din Iași). Dumnezeu mi-a dat putere. Șapte ani am fost învățătoare, perioadă după care m-am hotărât să mă dedic total muzicii. Greu a fost momentul să decid. Un an de zile m-am tot gândit. Mi-am ascultat inima, intuiția, care mi-a spus să mă dedic muzicii total și așa din 1990 porțile către succes s-au deschis, iar anii de muncă au fost răsplătiți. Dacă mulți prieteni râdeau de mine pentru că visam cu ochii deschiși să cânt pe toate scenele mari ale lumii și alături de cei mai mari soliști, mare le-a fost admirația când au văzut că toate visurile mele s-au realizat. Perseverența, disciplina, conștiinciozitatea, pasiunea, dragostea pentru ceea ce făceam, m-au recompensat din plin. Iar acest lucru îl datorez în mare măsură și bunicilor și profesorilor mei, dar în primul rând lui Dumnezeu.

După 17 ani de carieră am ajuns să cânt în Olympul liricii internaționale, la Scala din Milano, debutând cu un rol verdian, Violetta din Traviata, sub bagheta marelui Maestru Lorin Maazel, în regia unei regizoare de film, Liliana Cavani, cu un succes enorm în fața unui public foarte sever și expert în Verdi. Amintesc acest moment

pentru că am avut așa mari emoții, încât în primul act am cântat în transă, trezindu-mă abia în actul doi și spunându-mi: da, cânt la Scala unde s-au perindat toți marii interpreți lirici. Mari, foarte mari emoții am avut, acest debut confirmându-mi că, da, am și eu ceva de spus într-un teatru important, româncă născută la Iași devenind astfel o ambasadoare a muzicii și sufletului românesc. Mereu am considerat că un artist trebuie să ajungă pe scene importante doar dacă are ceva de spus. Iar eu am ajuns la Scala după 17 ani de carieră, iar la MET după 20! Cred că momentele acestor debuturi au fost puțin tardive în cazul meu, dar mai bine așa decât să fi fost confruntată cu publicul expert la începutul carierei când experiența nu ar fi fost suficientă. Satisfacția a fost pe măsură, iar recunoașterea Italiei și cea internațională mi-au dat foarte multă încredere. Chiar Maestrul Marco Giubileo din orchestra Scalei, după prima repetiție a venit la mine și mi-a spus: continuați așa pentru că este foarte bine. Maestrul Giubileo fiind și compozitor, mi-a dedicat două piese pe care sper, într-o zi să le interpretez: cantata sacra „Pregghiera e contemplazione“ pentru soprană și „Inno del lunedì mattino“ pentru soprană. Ar fi o idee excelentă să le interpretez în premieră absolută în România! Iar un alt compozitor de la Hollywood, elvețian, a compus pentru mine un ciclu de 4 vocalize foarte elaborate care s-au concretizat în CD-ul „L'amore è poesia“ înregistrat la Abbey Road studio în Londra și publicat deja la casa de discuri Solo Musica/ Sony.

Și da, fiecare apariție, fiecare spectacol reprezintă pentru noi, artiștii, o reușită, un examen pe care de fiecare dată îl trecem doar dacă suntem foarte bine pregătiți profesional.

Toată cariera mea sper că a fost și este încununată cu glorie, fiecare apariție națională sau internațională la un eveniment, care aduce faimă nu doar mie, ci și României a cărei ambasadoare îmi doresc să fiu. La terminarea unui spectacol, nu putem să rupem starea spectacolului, aceasta continuă; 2-3 ore nu pot dormi, reiau opera de la capăt, observ ce a fost bine sau mai puțin bine, așa încât la următoarea reprezentație actul artistic să devină și mai rafinat și să pot, încă o dată, reprezenta țara mea și mai sus, pe alte scene. Iar, din punct de vedere sufletesc, după fiecare reprezentație, oriunde în lume, simt o împlinire și un omagiu adus locului de unde a pornit povestea mea, Iașiului!

Maestrul Ion Buzea îmi spunea mereu la sfârșitul orelor: “munca unui solist continuă până la pensie și după pensie“!

Ai colaborat cu mari regizori, de la Franco Zeffirelli la Martin Kusej sau Bechtolf sau Liliana Cavanni, Mario Martone (regizori de film) și ai avut parteneri ca Alfredo Kraus, Domingo, Carreras, Mirella Freni, Leo Nucci etc. Confruntări umane și profesionale remarcabile! Te-au marcat spiritual?

Vai, lucrul cu oameni de calitate din toate punctele de vedere te aduce în lumea lor, crești și ajungi ca ei. Iată de ce și eu am avut șansa să ajung într-un sanctuar al cântăreților, fiind astfel dorită și solicitată pe absolut toate scenele mari și importante de operă din lume. După cum am spus mai sus,

am încercat să fur cât mai mult de la ei atât discutând, cât și urmărindu-i pe scenă. Toată viața am fost deschisă să învăț, dând la o parte cel mai urât lucru care este mândria! Tot timpul am rămas cu picioarele pe pământ, poate chiar prea modestă pentru toate realizările mele, dar modestia a caracterizat întotdeauna valorile autentice. Chiar acum doi ani discutam cu marea noastră Virginia Zeani pe care am dorit foarte mult să o cunosc după ce i-am citit biografia, dar și cartea despre ea „Canta che ti passa“. Am rămas foarte plăcut impresionată de modestia unei personalități de care și astăzi iubitorii de operă care au văzut-o pe scenă își amintesc cu mare plăcere. Mai ales în Italia și mai ales rolul ei cel mai iubit, Violetta din Traviata. Frumusețea fizică, frumusețea vocii sale flexibile, puternice și cu o culoare unică și modestia dumneaei o fac să rămână o stea nemuritoare pe firmamentul înstelat. Sper ca într-o zi despre mine să se poată vorbi așa. Iubesc oamenii, îi respect și doresc să rămân în inimile lor prin vocea, arta mea și emoțiile pe care le transmit.

Spiritualitatea este un domeniu altul decât al scenei, dar care există și trebuie să existe în lumea noastră. Noi, soliștii, suntem canale care fac posibilă transmiterea aceluși „ceva“ dumnezeiesc direct în inima spectatorului, de aceea, actul artistic trebuie să fie live, direct. Este foarte bine că se pot face înregistrări de tot felul, dar nimic nu înlocuiește emoția transmisă în mod direct. Foarte mulți cântăreți m-au marcat benefic în acest sens, dar cu tristețe trebuie să spun că mulți sunt și cei care nu recunosc Providența în actul artistic. Și îmi pare rău pentru acest lucru. Nimeni nu poate exista într-un anume fel, dacă nu vrea Dumnezeu!

Iar colaborarea cu regizorii, mai ales cei de film, m-au marcat foarte mult, ei punând accent foarte mult și pe gesturile minimale care, de multe ori, fac diferența între un artist bun și unul de clasa 9. Când ajungi pe asemenea culmi, consideri că totul se datorează muncii tale sau că te-ai responsabilizat față de talentul primit?

Experiența ta profesională ai pus-o în slujba tinerilor cu generozitate, prin masterclass-urile tale. Ce vrei să transmiți cu prioritate tinerilor?

În România nu am avut încă ocazia să fac masterclass, deși urmăresc cu atenție noile generații, nu am fost încă invitată, poate și pentru că am fost foarte activă în câmpul artistic internațional și mereu pe drumuri. Dar vine o vreme în care experiența vastă acumulată trebuie transmisă mai departe. Masterclass am făcut doar în Japonia – Tokyo, Osaka și Kyoto, dar și ore private cu mai mulți cântăreți. Bineînțeles că au fost satisfacții, cel puțin de moment. Munca cu vocea presupune însă o continuitate pentru crearea unor reflexe care sunt imposibil de creat într-o oră sau două de lucru. Da, studentul își poate face o idee de ce ar trebui, dar, mai ales în prima perioadă, este necesar controlul asigurat de maestru. De aceea, este important pentru cei tineri să se dedice serios studiului, dar și în audiția soliștilor care știu să cânte și să interpreteze optimal rolurile și de la care se pot fura multe secrete.

În momentul în care un tânăr se hotărăște să se dedice acestei meserii, să fie conștient că trebuie să facă sacrificii dând prioritate scenei și mai ales să își găsească un maestru de canto bun și un coach capabil să îl conducă pe drumul corect al frazării. În momentul în care un tânăr se hotărăște să se dedice acestei meserii, să fie conștient de tot ceea ce trebuie să facă.

Ești un suflet religios, ai o credință nestrămutată în Dumnezeu! Este o companie de viață uriașă, perenă, pentru care consideri vocea ta o ofrandă! Nu am o întrebare, ci, te rog doar să povestești.

Harul pe care l-am primit și de care de la începuturi am fost conștientă m-a obligat la multe lucruri. Bunicii mei au fost pentru mine un model de moralitate și de la ei am învățat foarte multe. În primul rând credința în Dumnezeu, în forța divină care îmi stă alături în permanență și pe care o simt chiar fizic. Încă de mică am învățat să fiu disciplinată și plină de respect în biserică, stând la slujbe ca un soldățel. Îmi amintesc foarte bine că în biserică toți copiii erau liniștiți și ascultau cu mare atenție slujba liturghiei noastre ortodoxe minunate. Foarte multe învățături din predicile preoților care mereu veneau cu multe exemple demne de urmat și care ne impresionau pe noi, cei mici și mari. În corul bisericilor am învățat multă muzică și aici doresc să amintesc câțiva preoți importanți pentru mine: Pr. Sava Leonida și soția sa Claudia, Pr. Lefter, Pr. Gheorghe Portase și soția sa Clemansa, Pr. Ionel Roata și dna Mioara (nașii noștri de cununie). Apoi dirijorii cei mai importanți de la care am învățat multe în timpul repetițiilor cu corul: Prof Mircea Brehescu (care a scris Președinției României povestind despre succesele mele internaționale și datorită căruia în 2004 am primit Meritul Cultural în Arta Spectacolului cu titlul de Ofițer), Prof. Leonard Dimitriu, Prof. Verdes de la Mitropolia din Iași care mă pune să cânt multe solo-uri, apreciind foarte mult pianissimile vocii mele. Solistă am fost mereu, dar eram foarte încântată să fiu solista Mitropoliei. Era o mare onoare, mai ales că Dl. Prof. Verdes era foarte sever.

Angajată fiind în Corul Mitropoliei, nu puteam lipsi, decât în cazuri extreme. Și îmi amintesc că într-o vară am plecat la mare unde am dorit să stau două săptămâni. Dar duminică trebuia să fiu prezentă la cor, așa că sâmbătă seară am ajuns la Iași, duminică dimineață am cântat la Eternitatea, apoi de la ora 10 la Mitropolie și la ora 14 m-am suit în tren, întorcându-mă la mare.

Nominalizarea și primirea importantului premiu Oscar della Lirica, în aprilie 2019. O încununare? Un stimul?

Multe distincții și premii am primit de-a cursul anilor, de două ori am fost nominalizată pentru Oscar și, iată, acum l-am primit. Acest Oscar della lirica oferit de International Opera Awards Opera Star în 2019 reprezintă într-adevăr încununarea succeselor mele de 30 de ani de carieră. Este o recunoaștere care, sinceră să fiu, mi-a făcut bine. Făcând o retrospectivă a întregii cariere, mă întreb când, Doamne am realizat toate acestea?! Așa de multă energie am avut, am cântat îngrozitor de mult și am reușit să îmi

mențin ștacheta la cel mai înalt nivel până astăzi, da, datorită educației din familie și de la școala românească care era într-adevăr școală! Festivitatea de premiere a avut loc pe 1 octombrie la Teatrul Malibran din Veneția, teatrul în care în 2002 am făcut o producție cu Traviata, sub bagheta regretatului maestru Marcello Viotti. La această festivitate în care critici importanți m-au prezentat ca fiind o solistă „de rasa,, am interpretat marea scenă a Giseldei din opera Lombarzii de Verdi, aria Violettei din Traviata, un duet cu colegul meu Francesco Demuro, premiat cu Oscarul la categoria tenor și Brindisi din Traviata cu toți soliștii premiați. Un alt premiu important obținut în 2009 a fost cel al criticilor din Italia! Și toți știm cât de severi sunt italienii, mai

ales când muzica lor este interpretată de un solist străin.

Oscarul, da, este și un stimul, mai ales că eu mă simt în plenitudinea forțelor mele artistice, sunt plină de energie și, iată, acum standby să merg mai departe cu roluri și mai dificile și frumoase. Mă simt în punctul culminant al carierei mele și nu accept ideea ca o pandemie să mă facă să mă opresc! Avem nevoie de Artă, de Cultură. Din păcate Cultura a fost lăsată de o parte și asta nu e bine și mă face și furioasă. Nu trebuie să ne limităm doar la funcțiile biologice, omul are nevoie de mult mai mult ca să crească din punct de vedere spiritual, sufletesc, să ne înălțăm prin frecvențele înalte dobândite prin Cultură către ceea ce e în înălțime. Noi suntem creați cu o putere mentală, dar mai ales spirituală extraordinară și trebuie să facem tot posibilul să evoluăm, să ne înălțăm.

O recunoaștere internațională despre care s-a vorbit foarte puțin acasă, în România. Doare?

În acești 30 de ani de carieră am trăit așa de multe, încât nimic nu mă mai doare. Nu, nu mă doare... E păcat totuși că țara mea, pe care o reprezint prin vocea și arta mea, nu a fost interesată să mediatizeze mai mult acest

lucru. Singura televiziune care, imediat, a făcut cunoscută românilor victoria mea a fost Trinitas TV și m-am bucurat foarte mult, deoarece este un post de televiziune care iubește arta și cultura și le promovează prin emisiuni de foarte mare calitate! Iar anul acesta, fiind invitată de marele artist și patriot Paul Surugiu Fuego în emisiunea sa „Drag de România mea“, am putut prezenta trofeul în fața celor care vor putea urmări emisiunea, în care am cântat și discutat cu Fuego, în preajma Crăciunului. Să fie clar, nu este doar un succes personal, ci mai ales unul al României de care toată România ar trebui să fie mândră. România noastră are așa de multe valori în toate domeniile și ar trebui să se insiste mai mult asupra unor astfel de realizări!

À propos, unde este „acasă” pentru tine?

Clar, în Zürich sunt acum acasă, de 29 de ani. Apoi, am familia, soțul meu elvețian aici. Dar, de fiecare dată când vin în România, mă simt acasă, acel acasă care mă încarcă energetic, acel pământ la care mă gândesc zilnic, locul unde este mama mea, dar și mormântul bunicilor mei și al tatălui meu. Eu îmi iubesc țara și mă doare când văd că oamenii sunt nefericiți. Ceea ce am putut să fac eu pentru țara mea, ca fiică a României, prin arta mea, am făcut.

Ai o familie minunată. Soțul tău, Christoph, îți împărtășește pasiunea muzicală.

Încă din momentul în care eram în România, am hotărât să mă las în mâinile lui Dumnezeu și El m-a ghidat pe tot parcursul vieții mele. Totul a fost așa cum trebuia să fie în cariera mea, dar și în viața personală, aducându-mi-se acel om care mă iubește și s-ar lupta ca un leu pentru mine așa cum bunicul meu Nicolai o făcea mereu. Bunica mea s-a numit Victoria, parcă și numele ei a fost reprezentativ pentru mine, obținând victorie după victorie cu fiecare nou rol sau teatru nou cucerit. Fiind un om care iubește muzica, m-a înțeles în toți acești ani, mi-a stat alături, mi-a dat sfaturi foarte bune pentru interpretările mele, el cunoscând cel mai bine instrumentul meu, vocea mea. Are o ureche foarte bună și mai ales că a studiat pianul.

În familia mea din România, bunicii mei au avut voci foarte frumoase, dar și regretatul meu tată și sora mea Marinela, mama mea și ea puțin, dar nimeni în familie nu a studiat muzica în mod profesional ca mine. Și eu și Christoph din proprie inițiativă ne-am îndreptat către lumea divină a sunetelor.

Un an dificil, cel pe care îl parcurgem... O situație care a îngenuncheat omenirea și multe domenii. Cultura a pățimit enorm, fiind vorba și de o afectare psiho-emoțională a artiștilor, care s-au simțit ampuțați în această grea încercare. Cum ai resimțit-o și care este perspectiva?

Lovitura dată nouă, artiștilor, prin oprirea de la practicarea actului artistic cu care noi ne câștigăm existența, ne-a lovit direct din toate punctele de vedere. O lovitură sub centură! Un an de zile să nu ai posibilitatea să profesezi poate duce la deprofesionalizare. Bineînțeles că, cine nu dorește acest lucru, a

studiat. Eu am învățat rolul Elisabetei din opera Roberto Devereux de Donizetti, pentru că doresc din tot sufletul să închei trilogia Tudor împreună cu operele Maria Stuarda și Anna Bolena, roluri de coloratură dramatică pe care le-am interpretat deja cu mare succes la Zürich, Berlin, Lisabona, Verona, Genova. Am studiat zilnic să mă mențin în formă și am demonstrat acest lucru în emisiunea înregistrată de curând, la București, unde am interpretat aria completă a Normei, deloc ușoară și minunata cântare a capella Pre Tine Te Lăudăm pe care o cânt în biserică. Chiar și melodia lui Jolt Kerestely, despre care povesteam la început, eu mi-am scris partea inspirându-mă din orchestrație și am scris în așa fel încât să valorizez ambitusul vocal de la nota Si sub portativ până în Re supraacut, deci două octave și aproape și jumătate. Și acest lucru l-am putut realiza pentru că am studiat. Dar, sinceră să fiu, și mie și tuturor colegilor mei, le lipsește scena care este templul nostru, este câmpul nostru de luptă. Nu putem decât spera în bine!

Apoi, tot în această perioadă de stat acasă, am pictat extrem de mult, pictura devenind un adevărat drog. Anul trecut am început să pictez icoane bizantine în cursul organizat la biserica noastră ortodoxă din Zürich sub îndrumarea minunatei pictorițe Ruxandra Lăcătuș. Am pictat foarte multe icoane mai ales din martie când am fost obligată să pictez singură, fără nici un ajutor. Mulți sfinți, multe chipuri ale Mântuitorului și Maicii Domnului, dar am început să fac și portrete care îmi reușesc din ce în ce în ce mai bine. Nu am avut absolut deloc timp să mă plictisesc, dar scena și schimbul de energie cu publicul îmi lipsesc foarte mult. Am înregistrat câteva arii sacre acompaniată de orgă de Samuel Burkard în biserica din Gross în Alpii elvețieni unde stăm în această perioadă, dar și arii acompaniată de Bogdan Mihăilescu la chitară clasică în biserica Fanurie din București.

Trebuie să vină însă cât mai repede momentul în care să am contact cu publicul și în care să ne câștigăm existența mai departe. Financiar nimeni nu stă bine, mai ales noi, artiștii.

Anul acesta, însă, pentru tine, înseamnă 30 de ani de carieră! Dacă ar trebui să o citez pe Violetta Valéry – din Traviata, te-aș întreba „croce e delizia”?

Pentru toată cariera mea aș spune doar „delizia“. La „croce” este valabilă doar anul acesta pentru că îmi lipsește „delizia“.

Concertul tău aniversar de la București, programat pentru octombrie – anul acesta, a fost contramandat pentru 2021 din motive pricinuite de pandemie. Oricum, îmi doresc să-l ținem în atenția publicului până în stagiunea următoare, mai ales că are un conținut excepțional!

Invitația adresată-mi anul trecut de către marea Doamnă a Radio-ului, Luminița Arvunescu, muzicolog român important și cunoscută de iubitorii de operă prin Seara de operă organizată la Radio Romania m-a bucurat enorm. Am conceput un program foarte dificil și special cu arii care nu s-au mai

interpretat niciodată în România și cu o primă audiție a unei piese compuse pentru mine de Flavio Motalla și pe care trebuia să o dirijeze în moment surpriză Christoph. Și cu alte surprize frumoase pe care nu le voi divulga. Totul era planificat pentru 27 martie, a fost reprogramat pentru 9 octombrie, dar, din păcate sau din fericire a fost reprogramat pentru toamna viitoare. Să ne rugăm la Dumnezeu să fie posibilă reprezentația aceasta care necesită orchestră mare, cor mare, lume multă pe scenă. Și, ideal este să avem sala

plină, nu public redus. Interesul este foarte mare pentru acest dublu-aniversar fiind vândută sala în două zile. Sunt optimistă!

Elena, această minunată revistă care găzduiește interviul nostru, Independența Română – Independența prin cultură, o remarcabilă realizare culturală căreia îi adresez mulțumirile mele, ajunge în multe zone ale României dar și în străinătate. Putem încheia „conversația” noastră cu un mesaj de la româncă Elena Moșuc către români?

Și eu mulțumesc din inimă acestei reviste despre care am auzit foarte multe lucruri bune și ție, dragă Anita pentru interesul arătat persoanei mele ca artistă! Românilor le spun că mereu am căutat și o voi face și pe viitor să îi reprezint cu multă dragoste și demnitate în toată lumea, așa cum am făcut-o toată viața. Sunt mândră că aparțin unui popor cu multă tradiție muzicală și mi s-a îngăduit să fiu ambasadoarea lor prin arta mea. Am mare respect pentru un popor care ar trebui să știe că nu este mai prejos de alte popoare, dimpotrivă! Să nu uităm că prima scriere din lume este pe tăblițele de la Tartaria, avem strămoși care au dat dovadă de multă înțelepciune și eroism, avem mulți savanți, oameni de cultură, avem o Hariclea Darclée prima interpretă a operei Tosca, avem mulți, mulți, mulți artiști recunoscuți internațional, mulți oameni (poate mai mulți ca în alte țări considerate mai civilizate) de care trebuie să stăm cu capul sus și să ne facem cunoscută și

simțită prezența și să fim mândri! O mândrie binemeritată! Eu voi face tot ce stă în posibilitățile mele în acest sens!

Îi mulțumesc lui Dumnezeu că m-a adus în această lume pe acest pământ numit România, grădina Maicii Domnului, locul unei spiritualități autentice cu mulți sfinți și oameni minunați! Iubesc România!

Urez sănătate și prosperitate, bucurii și liniște sufletească tuturor românilor!